CENA 3.— ZŁ

ZRZESZ KASZËBSKÔ

PISMO LUDU KASZUBSKIEGO

„Zrzesz Kaszebsko" wychodzi trzy razy w tygodniu. Dodatek dla rodziny kaszubskiej „Checz" ukazuje się w każdym numerze czwartkowym. — Prenumerata pocztowa i pod opaską miesięcznie 40.— zł, prenumeratę pocztową należy odnawiać od 1 do 15 każdego miesiąca. — Cena pojedynczego numeru 3.— zł.

Redaktor Naczelny: Ignacy Szutenberg, przyjmuje w środy i soboty od godz. 10—12.
Redaguje Kolegium. Wydawca: Spółdz. Wydawn. „Zrzesz Kaszebsko". Adres Redakcji i Administracji: Wejherowo, Rynek 7. — Skrzynka Pocztowa nr. 30, Telefon 68.

Rok X — Wejherowo — wtorek, 21 stycznia 1947 — Nr 9

Wybrzeże w Planie Odbudowy Gospodarczej

W chwili, gdy wybiła dla Wybrzeża i całej Polski godzina wolności, ziemie nasze — to kraj o spalonych i zrujnowanych domostwach o zdewastowanych i obrabowanych planowo przez okupanta gospodarstwach roln., kraj pozbawiony środkow lokomocji, taboru kolejowego, z mostami powysadzanymi, z zakładami przemysłowymi zrównanymi z ziemią, portami przedstawiającymi zbiorowisko rumowisk. Lud zdziesiątkowany, pozbawiony dobytku i zapasów żywnościowych, zmęczony i zdemoralizowany okupacją i wojną, pragnął spokoju i normalizacji życia.

Przed Rządem Polskim stanęło jako pierwsze zadanie zaspokojenie najistotniejszych potrzeb: zapewnienie ludności spokoju i żywności. W stosunkowo krótkim czasie spokój został przywrócony. Wroga propaganda, dywersja i sabotaże zostały ukrócone i uniemożliwione. Każdy dzień wnosił polepszenie bytu. Warunki życiowe zaczęły się normalizować. Lud zaczął na swych gospodarstwach usuwać spustoszenia, kupcy zaczęli zakładać sklepy, rzemieślnicy warsztaty. W miastach zaczęły dymić kominy fabryczne.

W całym kraju zaczęło się życie, nastało dążenie do podźwignięcia zrujnowanej Ojczyzny.

Tak, jak każdy poszczególny człowiek, tak też Rząd Polski wytężył wszelkie siły w planowaniu Odbudowy Kraju. Wszystkie zagadnienia domagały się szynchronizowania i ujęcia w jeden gigantyczny plan.

Planem tym jest właśnie zatwierdzony przez Krajową Radę Narodową Plan Odbudowy Gospodarczej. Realizacja Planu, przyniesie całemu społeczeństwu korzyści. Jest jednak rzeczą zrozumiałą, że po okresie wojennych zmagań i przy dzisiejszym stanie zniszczeń pierwsze lata pracy powojennej nie mogą od razu doprowadzić do pełnego dobrobytu.

Jeżeli chodzi o Wybrzeże w Planie Odbudowy to przyznać trzeba, że Rząd pragnie aby akcja odbudowy nastąpiła w tempie przyśpieszonym. Jak wielki wpływ na odbudowę Wybrzeża mają dotacje Delegatury Rządu — może świadczyć liczba instytucji otrzymujących dotacje.

W okresie rocznym udzielono kredytów 43 odrębnym instytucjom państwowym, 22 związkom samorządowym oraz 17 instytucjom społecznym, t. j. razem 82 instytucjom, którym przyznano 233 dotacje na ogólną sumę 473 mil. zł. Większość kredytów przypada na Wybrzeże Centralne, na którym została skoncentrowana akcja dotacyjna Delegatury.

Od października 1945 r. do końca września 1946 r. odbudowa urządzeń portowych i nabrzeży pochłonęła ponad 16 milionów zł, ogólne uporządkowanie miast 82 mil. zł, odbudowa Zakładów Użyteczności prawie 51 mil. zł, odbudowa Gdańska wg. planu 1946 — 1947 — 55 mil. zł. Na komunikację i transport dotowano blisko 68 mil. zł, na budownictwo mieszkalne 76 mil. zł, na odbudowę szkół 65 mil. zł, na budowę gmachów urzędów publ. ponad 21 mil. zł, na odbudowę urządzeń zdrowotnych blisko 9 mil. zł, na materiały budowlane 18 mil. zł, na odwodnienie Żuław Gdańskich 5 mil. zł, oraz na inne cele 7 mil. zł.

Dla realizacji celów odbudowy Wybrzeża zatrudniono armię o przeszło 6.000 ludzi.

Dzięki mądrym planom odbudowy gospodarczej będziemy krajem, gdzie dość będzie żywności, odzieży, obuwia, opału, energii elektrycznej, mebli i wszystkiego, co jest potrzebne do życia cywilizowanego człowieka.

Za trzy lata będziemy wśród średnich państw europejskich jednym z krajów przodujących.

Z Wybrzeża naszego pojadą okręty z polskim towarem na cały świat pod polską banderą i przywozić będą również towary, które my potrzebujemy. Rybacy nasi, łowić będą ryby po dalekich morzach, zaopatrując kraj w ryby.

Zwycięstwo Planu i jego ludzi to gwarancja dalszej odbudowy i rozbudowy kraju, to gwarancja sytości i stabilizacji. Wybrzeże nasze, ta brama na szeroki świat, musi być odbudowane szybko, celowo i planowo. (K. D.)

Sejm — nowy rząd — odbudowa

Rozmowa Prezydenta KRN z dziennikarzami zagranicznymi

Prezydent KRN B. Bierut przyjął dziennikarzy zagranicznych na Konferencji. Prezydent podniósł m. in.:

1) Nowowybrany Sejm jednoizbowy dokona wyboru Prezydenta, którego uprawnienia zostały znacznie ograniczone na rzecz Prezydium K. R. N.

2) Na czele najważniejszych spraw w Polsce jest odbudowa zniszczeń. Straty materialne w Polsce oblicza się na 20 miliardów dolarów. Odbudowy tej pragniemy dokonać w możliwie najkrótszym terminie.

3) Po wyborach rząd obecny poda się do dymisji, a nowy Rząd powoła nowoobrany Prezydent. Prezydent KRN oświadczył przy tym w związku z pytaniem, czy będzie kandydował na stanowisko Prezydenta: „Kandyduję do Sejmu, a reszta zależy od woli narodu i od zaufania, jakim mnie będzie darzyć przyszły Sejm.

4) Prezydent przedstawił korespondentom stanowisko Polski w sprawie niemieckiej oraz w sprawie granic.

Następnego dnia dziennikarze zagraniczni zostali przyjęci przez Premiera E. Osóbkę Morawskiego, który udzielił wyczerpujących odpowiedzi na szereg pytań, dotyczącch — spraw wyborczych.

„Times" o granicy Niemiec z Polską

Omawiając roszczenia terytorialne poszczególnych państw wobec Niemiec oraz głosy niektórych polityków, domagających się innego ustalenia granic wschodnich Niemiec niż to było postanowione na konferencji poczdamskiej, „Times" przypomina, że 1) „Polacy głęboko zapuścili korzenie na 40 tysiącach mil kw. terenów, znajdujących się przed wojną w granicach Niemiec" i 2) z terenów tych wysiedlono prawie wszystkich Niemców i zaludniono je Polakami. Jest to — stwierdza dziennik brytyjski — argument o olbrzymim ciężarze gatunkowym. — Wszelkie propozycje — pisze „Times" — zmierzające do zmiany obecnej granicy polskiej na zachodzie stwarzają ryzyko konfliktu z Z. S. R. R. i wiążą się z koniecznością przeprowadzenia nowej wędrówki ludności. Realizacja takiego wniosku jest dla samych wnioskodawców niewykonalna.

Szykanowanie polskich uchodźców

Monachium (PAP). 1.700 polskich uchodźców przebywających w obozie w Murnau ogłosiło strajk okupacyjny w odpowiedzi na zarządzenie władz amerykańskich, które zamierzały ewakuować obóz i przenieść uchodźców do Augsburga. Władze amerykańskie pozbawiły strajkujących żywności, oraz przecięły dopływ wody i światła do obozów.

Przy pomocy sprowadzonego oddziału policji granicznej Amerykanom udało się przełamać siłą strajk i zmusić 400 uchodźców polskich do ewakuacji. Reszta przebywa jeszcze w obozie. Ewakuacja została zarządzona wobec przeznaczenia budynków obozowych w Murnau na amerykańską szkołę saperów.

Konferencja londyńska rozpoczęta

Londyn (PAP). We wtorek 14. 1. 1946 r. rozpoczęła się konferencja zastępców ministrów spraw zagranicznych, poświęcona sprawie przygotowania traktatów pokojowych z Niemcami i Austrią.

Pierwszy przybył na salę obrad przedstawiciel USA gen. Mac Clark, w kilka minut po nim drugi Amerykanin Murphy. Po przyjeździe Bevina, na krótko przed otwarciem konferencji przybył w towarzystwie urzędników radzieckich przedstawiciel ZSRR wicemin. Gusiew, jak również nowy ambasador radziecki w Londynie Zarubin. Delegat francuski Jouve de Murville, zjawił się w otoczeniu swych doradców technicznych.

Konferencja zastępców potrwa 6 tygodni. Zastępcy mają opracować procedurę i porządek obrad konferencji moskiewskiej oraz sposób w jaki państwa, zainteresowane traktatem pokojowym z Niemcami i Austrią, mają przedstawić swe punkty widzenia. Właściwym opracowaniem traktatu pokojowego dla Niemiec zajmie się Rada Ministrów spraw zagranicznych, która zbierze się w dniu 16 marca rb. w Moskwie.

Przebieg wyborów na Ziemi Kaszubskiej

— **Na całych Kaszubach wybory do Sejmu Ustawodawczego** odbyły się spokojnie i poważnie. Już od wczesnego ranka głosujący zaczęli przybywać do lokali wyborczych. Ze wsi oddalonych od punktów głosowania dowożono głosujących samochodami i wozami.

W lokalach wyborczych panował duch powagi i niezanotowano żadnych momentów sprzecznych z tak doniosłą chwilą.

Odpowiedź min. Mołotowa na notę ambasadora U.S.A.
w sprawie wyborów w Polsce

Moskwa (PAP). Dnia 5 stycznia br. ambasador Stanów Zjednoczonych w Moskwie Smith wręczył wiceministrowi spraw zagranicznych ZSRR Wyszyńskiemu **notę w sprawie wyborów w Polsce.**

W odpowiedzi minister Mołotow wystosował dnia 13 stycznia br. do ambasadora Stanów Zjednoczonych pismo, które m. in. głosi.

„Szanowny Panie Ambasadorze!

W związku z notą Pańską z dnia 5 stycznia br. w sprawie mających się odbyć w Polsce wyborów uważam za konieczne zakomunikować co następuje:

„Rząd radziecki nie może zgodzić się z zawartymi we wspomnianej nocie oskarżeniami przeciwko polskiemu Rządowi Jedności Narodowej o niedotrzymanie zobowiązań wynikających z decyzji konferencji w Jałcie i Poczdamie, a przewidujących przeprowadzenie w Polsce wolnych i nieskrępowanych wyborów na mocy powszechnego prawa wyborczego przy tajnym głosowaniu, w których będą miały prawo uczestniczyć wysuwając swych kandydatów, — wszystkie stronnictwa demokratyczne i antynazistowskie.

Rząd Stanów Zjednoczonych, wysuwając w swej nocie z dnia 5 stycznia szereg oskarżeń przeciwko rządowi polskiemu, wskazuje, że podstawą tego są informacje jakie otrzymał rząd amerykański. Nota powołuje się przy tym na jedyne źródło otrzymanych informacji — a mianowicie na wiadomości o wspomnianym charakterze, przekazane ambasadorowi amerykańskiemu w Warszawie przez wicepremiera rządu polskiego St. Mikołajczyka, a które to wiadomości rząd amerykański uznał za stosowne przytoczyć w swej nocie.

Nota powtarza oskarżenia przeciwko polskiemu Rządowi zawarte w oświadczeniu p. Mikołajczyka na temat represji skierowanych przeciw niektórym członkom partii, którą reprezentuje. Jednocześnie jednak nota całkowicie ignoruje powszechnie znane fakty udziału niektórych członków partii p. Mikołajczyka w działalności organizacji podziemnych, — które uciekają się do wszelkiego rodzaju pogróżek, gwałtów i morderstw, ażeby przeszkodzić normalnemu przeprowadzeniu kampanii wyborczej do Sejmu. Tymczasem znane są liczne fakty napadów bandyckich na lokale wyborcze, zastraszania wyborców groźbami w stosunku do zwolenników rządu i bloku demokratycznego, a nawet całego szeregu mordów członków komisji wyborczych".

„Jak wiadomo Polska przeżyła ciężkie lata okupacji niemieckiej, — której następstwa ujawniają się jeszcze dzisiaj tak pod postacią ciężkich warunków gospodarczych, jak i w formie trudnych do wykorzenienia resztek bandytyzmu, który zrodził się w okresie okupacji terytorium polskiego przez hitlerowskie wojska niemieckie. Nie wolno również ignorować zbrodniczej działalności emigracyjnych kół faszystowskich, które usiłują oprzeć się na swych podziemnych organizacjach w Polsce, biorąc zwłaszcza pod uwagę kontakt pomiędzy tymi organizacjami podziemnymi a bandyckimi elementami, uciekającymi się do wszelkiego rodzaju gwałtów a nawet do mordowania przedstawicieli władz polskich i działaczy stronnictw demokratycznych".

Pismo stwierdza dalej, że rząd polski jest całkowicie uprawniony do wydawania zarządzeń, zmierzających do zapewnienia wolności wyborów, a na zakończenie oświadcza:

„Wobec powyższego rząd radziecki nie widzi podstaw ku temu by — jak to proponuje rząd Stanów Zjednoczonych — podjąć jakiekolwiek kroki wobec Rządu polskiego w związku z nadchodzącymi wyborami w Polsce i w ten sposób doprowadzić do ingerencji w sprawy wewnętrzne Polski ze strony mocarstw, które podpisały układy w Jałcie i Poczdamie.

Proszę przyjąć, Panie Ambasadorze, wyrazy mego najgłębszego poważania.

(—) **W. Mołotow**

Nota radziecka tej samej treści została wystosowana do ambasadora brytyjskiego w Moskwie.

Nowy prezydent we Francji

Paryż. W czwartek dnia 16 stycznia Francja dokonała wyboru pierwszego prezydenta czwartej Republiki. Został nim kandydat partii socjalistycznej Wincenty Auriol dotychczasowy prezydent Zgromadzenia Narodowego i Rady Republiki. Na 883 oddanych głosów Auriol otrzymał 452 głosy. Kontrkandydaci byli: postępowy katolik Champier de Ribes (242 głosy), radykał dr. Gasser (122 głosy), Michał Clemncau z republikańskiej partii wolności (60 głosów). Partia komunistyczna nie wysunęła swojego kandydata.

Premier Blum złożył na ręce nowego Prezydenta Republiki dymisję gabinetu. Jednym z najpoważniejszych kandydatów na opróżnione stanowisko prezydenta Zgromadzenia Narodowego jest radykał Edward Herriot. Na stanowisko premiera wejdzie prawdopodobnie socjalista Ramadier.

10 lutego w Paryżu
podpisanie pięciu traktatów pokojowych

Paryż. (PAP). W dniu 10 lutego w Paryżu zostaną podpisane traktaty pokojowe z b. satelitami Niemiec. Włochami, Rumunią, Węgrami, Bułgarią i Finlandią. Dnia 17 stycznia sekretarz generalny Rady Ministrów Spraw Zagraniczn. Wielkiej Czwórki wręczy po 3 egzemplarze każdego traktatu przedstawicielom państw — sygniatariuszy w Waszyngtonie. Liczba sygniatariuszy jest zmienna w zależności od traktatu. Każdy traktat zawiera ich spis na wstępie.

W piśmie, załączonym do egzemplarzy traktatu, każdy sygnatariusz będzie wezwany do wyszczególnienia nazwisk pełnomocników, którzy wezmą udział w uroczystym akcie podpisania traktatu. Opracowaniem szczegółów tego aktu zajmie się rząd francuski. Tymczasem przedstawiciele 4 wielkich mocarstw podpiszą oryginalne egzemplarze tych traktatów, w których ich rządy są jedną ze stron. Natychmiast po złożeniu innych podpisów w dniu 10 lutego kopie traktatów zostaną skiedowane do wszystkich państw — sygnatariuszy.

Prasa otrzyma ostateczne teksty 5 traktatów pokojowych w 24 godziny po ich dostarczeniu przedstawicielom dyplomatycznym w Waszyngtonie, to znaczy w sobotę dnia 18 stycznia.

Dalsza pomoc żywnościowa dla krajów zniszczonych

Nowy Jork (PAP). W Nowym Jorku obraduje utworzona na podstawie uchwały Generalnego Zgromadzenia ONZ komisja ekspertów, która rozpatruje potrzeby państw zniszczonych przez wojnę. Po likwidacji UNRRA o pomoc żywnościową ze strony Stanów Zjednoczonych ubiegają się: Czechosłowacja, Polska, Austria, Grecja, Chiny, Węgry i Finlandia.

Komisja ekspertów zakończy swe prace w najbliższych dniach, po czym złoży sprawozdanie sekretarzowi Generalnemu ONZ — Trygve Lie.

Kongres amerykański ma rozpatrzyć sprawę tegorocznej pomocy około 15 stycznia.

Jak wiadomo, amerykański preliminarz budżetowy na rok najbliższy przewiduje na ten cel kwotę 326 milionów dolarów.

List Prem. Osóbki-Morawskiego w dniu dekoracji m. Gdyni

W związku z nadaniem przez Prezydium KRN Waszemu bohaterskiemu miastu orderu Krzyża Grunwaldu III klasy pragnę w kilku słowach wyrazić moje najgorętsze uczucia hołdu dla Miasta i jego ludności, — które po Warszawie w pamiętnym wrześniu 1939 r. jako drugie z kolei miasto wykazało najwięcej męstwa, bohaterskiej obrony i honoru narodowego. Tak jak bohaterskie bataliony Obrony Warszawy są symbolem nieugiętej obrony Warszawy, tak Czerwoni Kosynierzy ze swym bohaterskim przywódcą Kazimierzem Rusinikem są symbolem nieugiętej obrony naszego wybrzeża morskiego.

Edward Osóbka-Morawski.

Warszawa, dn. 16. 1. 1947 r.

La Guardia o sytuacji w Polsce

Były dyrektor UNRRA La Guardia wygłosił przez radio przemówienie poświęcone Polsce.

Oskarży łon m. in. ambasadorów obcych mocarstw o mieszanie się do spraw polskich.

Następnie La Guardia wyraził ubolewanie, iż prasa amerykańska nie zawsze zachowuje bezstronność pisząc o sprawach Polski oraz podkreślił silny terror, jaki stosują organizacje podziemne wobec Bloku Demokratycznego.

Ucieczka przestępców wojennych przy transporcie do Polski

Berlin (PAP). Z transportu przestępców wojennych, transportowanych z amerykańskiej strefy okupacyjnej do Polski, zbiegło pod Pragą czeską trzech zbrodniarzy. Wśród uciekinierów znajduje się zastępca generała Stroopa, oprawca ghetta warszawskiego, Konrad. Uciekinierzy wyłamali kraty z okna wagonu i zbiegli. Wagon znajdował się pod eskortą amerykańskiej żandarmerii wojskowej.

Wieści z kraju i świata

POLSKA

Szczecin. Do stoczni nr. 2 w Gdańsku przybyło z Magdeburga 30 wagonów, zawierających części 5 dźwigów, które Biuro Odbudowy Portów otrzymało, drogą rewindykacji i przeznaczyło do remontu. Dźwigi te po remoncie będą zmontowane w porcie szczecińskim.

Łódź (PAP). W dniu onegdajszym do Łodzi przybyli bawiący w Polsce małżonkowie Joliot. Wzięli oni udział w zgromadzeniu społeczeństwa miasta, które skupiło przedstawicieli świata nauki, literatury i sztuki.

Poznań (PAP). W czasie swego pobytu w Poznaniu Marszałek Żymierski zlustrował główne warsztaty kolejowe i wygłosił krótkie, mocne przemówienie do kilku tysięcy zgromadzonych robotników.

KRAJE EUROPY

Moskwa (PAP). W dniu 12 stycznia przybył do Moskwy wicepremier spraw zagranicznych Modzelewski.

Na lotnisku powitali go dyr. dep. europejskiego w MSZ. Aleksandrow, dyr. protokółu Mołoczkow, charge d'affaires Rzeczypospolitej Wolpe oraz członkowie ambasady polskiej.

Bratysława (IP). W kościele św. Rozalii w Koszycach na Słowaczyźnie wschodniej odkryte zostały dwa obrazy słowackich świętych Svorada i Benedykta. Odkrycie to jest dalszym dowodem słowackiej przeszłości Koszyc i obala twierdzenia węgierskich historyków, jakoby Koszyce były w przeszłości miastem węgierskim.

Norymberga (PAP). Amerykański trybunał wojenny postanowił wezwać z więzienia jako świadków w procesie hitlerowskiego wiceministra lotnictwa, marsz. Milcha, b. admirała Raedera, b. ministra zbrojeń Speera i b. ministra spraw zagranicznych Neuratha.

Wiedeń (SAP). „Neues Oesterreich" pisze, że Polska na konferencji londyńskiej i moskiewskiej będzie żądała zatwierdzenia swojej obecnej granicy zachodniej. Żądanie to poprą Zw. Radziecki i Francja. Anglia, mimo, że uważa tę granicę za prowizoryczną, nie będzie sprzeciwiała się jej zatwierdzeniu.

Paryż (PAP). Attache kulturalny ambasady polskiej w Londynie, Drzewicki, został zatwierdzony przez komitet wykonawczy UNESCO jako dyrektor sekcji rozwoju oświaty, nauki i kultury w państwach zniszczonych przez wojnę.

Paryż. „Tribune des Nations" stwierdza, że dzięki obsadzeniu granicy na Nisie i Odrze tysiącletnia walka słowiańszczyzny z zalewem germańskim została ostatecznie rozstrzygnięta na korzyść Słowian. Niemcy definitywnie przegrały walkę.

Haga (HAP). W Hadze ogłoszono komunikat o sytuacji w Indonezji. Komunikat stwierdza, że toczą się nadal ciężkie walki. W okolicy Surabaya Holendrzy ponieśli dotkliwe straty.

Londyn (API). Poseł polski w Egipcie doktor Kuligowski, akredytowany został również przy rządach Syrii i Etiopii. Złoży on swe listy uwierzytelniające w Damaszku i w Adis-Abebie w lutym.

Londyn. We środę zmarł w Londynie generał Tadeusz Kutrzeba, były przewodniczący komisji historycznej, szef wyższej szkoły wojennej i autor wielu prac historycznych.

Londyn (PAP). Ambasador hiszpański w Londynie Barcenas opuszcza w środę Londyn, stosownie do instrukcji udzielonych mu przez rząd generała Franco po decyzji ONZ w sprawie hiszpańskiej.

Londyn (API). W dniu dzisiejszym minister Bevin przyjmie na audiencji w ministerstwie spraw zagranicznych ambasadora angielskiego w Warszawie Cavendish Bentincka.

NA INNYCH KONTYNENTACH

Nowy Jork (PAP). B. dyrektor generalny UNRRA La Guardia wygłosił przemówienie radiowe, poświęcone sytuacji w Polsce. La Guardia oskarżył ambasadorów pewnych mocarstw o mieszanie się w sprawy wewnętrzne Polski

Samobójstwo w bazylice św. Piotra i Pawła w Rzymie

Rzym. W godzinach popołudniowych wydarzył się nienotowany w historii wypadek. Do bazyliki św. Piotra i Pawła w Rzymie wszedł jakiś młody człowiek, który wyjął rewolwer i strzelił do siebie, raniąc się śmiertelnie. Młodzieńca odstawiono do szpitala, gdzie zmarł, a kościół został zamknięty na 4 godziny, w czasie których dokonano ponownej konsekracji bazyliki.

Polacy z Francji spełnią swój obowiązek

Przewodniczący Głównej Komisji Obywatelskiej Daniny Narodowej prof. Stanisław Grabski otrzymał z Paryża następującą depeszę:

„Komunikujemy, iż Polacy we Francji złożyli już na Daninę Narodowa dwa miliony franków mimo, że w głównych skupiskach naszego wychodźtwa zorganizowana akcja — zbiórkowa niedawno się rozpoczęła, zapewniamy, że i tym razem cała emigracja polska we Francji wykaże solidarnym czynem mocne swe przywiązanie do odrodzonej Ojczyzny Demokratycznej".

Podpisano: Komisja Obywatelska dobrowolnej Daniny Narodowej.

Kopenhaga ofiaruje Polsce kopię pomnika ks. Józefa Poniatowskiego

Kopenhaga (API). Rada Miejska Kopenhagi postanowiła ofiarować Polsce oryginał odlewu pomnika Poniatowskiego, dłuta Thordwalsena. Jak wiadomo, pomnik został zniszczony przez Niemców i Polska zwróciła się do Danii z prośbą sprzedaży jej oryginału. W odpowiedzi na pismo polskie Kopenhaga postanowiła darować Warszawie oryginał jako symbol więzów, łączących Polskę z Dania. Pomnik przedstawia wartość 4-ch milionów złotych.

Kto wygrał?

Losowanie P.P.O.K.

We wczorajszym losowaniu obligacji P.P.O.K. wygrane po 500.000 zł padły na serię N 23379 — obligacja N 9 i seria N 23869 — obligacja N 1

Wygrane po 200.000 zł na serię N 27028 — obligacja N 12; sria N 24281 — obligacja N 31; seria N 23956 — obligacja N 22 i seria N 27028 — obligacja N 16.

Wygrane po 100.000 zł seria N 24704 — obligacja N 10; seria 21096 — obligacja N 3; seria N 26936 — obligacja N 21; seria N 23379 — obligacja N 39; seria N 27877 — obligacja N 15 i seria N 23783 — obligacja N 32.

Statut Triestu zatwierdzony

Nowy Jork. Rada Bezpieczeństwa zatwierdziła statut wolnego obszaru Triestu 10 głosami jedynie z Australią wstrzymującą się od głosowania i przyjęła opiekę nad wolnym obszarem Triestu. Rada Bezpieczeństwa mianuje gubernatora i przyjmuje odpowiedzialność za ten obszar.

Obecnie nic już nie stoi na przeszkodzie podpisania traktatu pokojowego z Włochami.

Rada Bezpieczeństwa została powiadomiona przez delegata brytyjskiego, że złożył on formalną skargę przeciwko Albanii na ręce przewodniczącego Rady.

Międzynarodowe Targi Poznańskie

Poznań (obsł wł.). W dniu 17 stycznia przeprowadzona została w Poznaniu, w związku z zamierzonym zorganizowaniem Targów Poznańskich na wiosnę bieżącego roku, konferencja prasowa w lokalu Międzynarodowych Targów Poznańskich — przy ul. Zwierzynieckiej 13 Zasadniczy referat zatytułowany „Międzynarodowe Targi Poznańskie 1947 r i ich znaczenie gospodarcze" wygłosił Naczelny dyrektor Targów Poznańskich mgr. Szlapczyński. W dyskusji, która nastąpiła po referacie poruszyli dziennikarze cały szereg ważnych i aktualnych spraw, związanych z naszym powojennym życiem gospodarczym, wytwórczością i kontaktem handlowym z zagranicą. Następnie uczestnicy konferencji — zwiedzili teren Targów, który ze znaną poznańska dokładnością, zostaje przystosowywany do aktualnych potrzeb.

Co raz większa produkcja cukru

Praga (IP). Okolica Dolnych Vestonic wzdłuż rzeki Dyji na Morawach obfituje w bogate wykopaliska z starych słowiańskich cmentarzysk i budzi znaczne zainteresowanie w naukowych kołach zagranicznych. Prasa oznajmia, że z wiosną przybędą do okolicy Vestonic naukowcy polscy i inni, celem zapoznania się z tamtejszymi wykopaliskami.

INFORMUJEMY

Nowelizacja prawa o sądach pracy.

Dep. Pracy Min. Pracy i Opieki Społ. opracował projekt nowelizacji Prawa o Sądach Pracy. Projekt przewiduje, iż Sądy Pracy rozstrzygać będą wszystkie sprawy sporne cywilne, które wynikają ze stosunku pracy, chałupnictwa, z umowy o naukę zawodową itp. bez względu na wartość przedmiotu sporu.

W miejscowościach, które nie należały do żadnego Okręgu Pracy, sprawy należące do Sądów Pracy rozstrzygane były przez Sądy Grodzkie, o ile wartość przedmiotu sporu nie przekraczała 5 tys. złotych. Obecnie granica ta ma być przesunięta do kwoty 50 tys. złotych.

Zarządzenie o ściąganiu Daniny Narodowej w drodze egzekucji.

Pełnomocnik Rządu do spraw Daniny Narodowej zawiadomił wszystkie kasy urzędów skarbowych i kasy gmin, że wobec upływu z dniem 15 stycznia 1947 r. terminu wpłat na Daninę Narodową, w wypadkach zgłaszania się obywateli po tym terminie w celu wpłacenia Daniny Narodowej należy sprawdzać, czy płatnikowi nie zostało jeszcze doręczone upomnienie o zapłatę zaległej Daniny Narodowej w trybie Rozp. Rady Ministrów z 25. 6. 1932 (Dz U. Nr. 62 poz 580) z późniejszymi zmianami

Jeżeli nie upłynął jeszcze termin uzasadniający wdrożenie kroków egzekucyjnych, należy w dalszym ciągu udzielać bonifikaty 25% subskrybentom PPOK.

Po 15 stycznia 1947 r. należy jednak pobierać dodatki za zwłokę, a w przypadku doręczenia upomnienia również należność za upomnienie.

Zarządzenie powyższe daje sposobność opieszałym płatnikom Daniny Narodowej uchronienie się przed kosztami egzekucyjnymi i nawet skorzystania z ulgi 25%, jeżeli są subskrybentami PPOK pod warunkiem, że dokonają wpłaty Daniny Narodowej zanim zostaną im doręczone upomnienia i zanim będą wszczęte kroki egzekucyjne.

Sprawa uregulowania obrotu warzywami

Żadnym z najbardziej aktualnych zagadnień, związanych z obecną sytuacją aprowizacyjną kraju, jest sprawa uregulowania obrotu warzywami.

Wobec spodziewanej w najbliższym czasie likwidacji działalności UNRRA oraz na razie jeszcze niedostatecznej produkcji niektórych artykułów spożywczych w kraju, warzywa muszą być w roku obecnym w większym, niż dotychczas stopniu wykorzystane dla celów wyżywienia ludności

Produkcja warzyw w nadchodzącym sezonie będzie znacznie zwiększona i w związku z tym czynione są już obecnie przygotowana do należytej organizacji skupu, przechowalnictwa, przetwórstwa, oraz handlu hurtowego i detalicznego warzywami.

W związku z tymi przygotowaniami odbyło się ostatnio w Ministerstwie Aprowizacji i Handlu posiedzenie specjalnej Komisji Doradczej dla Spraw Organizacji Obrotu Warzywami i Owocami, w skład której wchodzą delegaci wszystkch organzacji spółdzielczych i zawodowych, zainteresowanych tą akcją. Podczas konferencji, której przwodniczył Dyrektor Departamentu Ziemiopłodów ob. inż. J. Grabowiecki, wygłoszono referaty, przedstawiające punkt widzenia organizacji spółdzielczych na te sprawy. Między innymi wysunięto dezyderaty co do form organizacyjnych obrotu warzywami, dopuszczalnych marż zarobkowych hurtownika i detalisty, urządzanie targowisk, racjonalnego magazynowania warzyw, przetwórstwa itp. Poruszono również sprawę otrzymania niezbędnych kredytów inwestycyjnych dla spółdzielni ogrodniczych celem odbudowy zniszczonych podczas wojny inspktów i przechowalni, sprawy transportów kolejowych oraz sprawy zawodowe.

Ze strony spółdzielczości wysunięto wniosek, aby jako zasadę, że na wsi cały obrót warzywami znajdował się w rękach spółdzielczości, natomiast w miastach prócz hurtowni spółdzielczych istnieć mogą również hurtownie prywatne.

Jeśli chodzi o marże zarobkowe w handlu warzywami oraz Komisje Notowań Cn, to sprawa ta będzie uregulowana dekretem, który ma się ukazać w najbliższym czasie. Należy podkreślić, że w tym dekrecie oraz w innych rozporządzeniach Ministerstwa w sprawach warzywnictwa będą wzięte pod uwagę dezyderaty organizacji spółdzielczych i handlu prywatnego, reprezentowanych w Komitecie Doradczym.

Podwyżka szacunku ubezpieczeń od ognia.

Poczynając od 1 stycznia 1947 r. szacunek przymusowego ubezpieczenia budynków od ognia dla wsi i gospodarstw rolnych w miasteczkach został podwyższony z 30-krotnej do 50-krotnej przedwojennego szacunku.

Sprawa podwyższenia szacunku przymusowego ubezpieczenia przeciw ogniowi budynków miejskich została zawieszona do chwili rozstrzygnięcia zagadnienia rentowności budynków mieszkalnych.

Bliższe dane o przebiegu wyborów na Ziemi Kaszubskiej podamy w następnych numerach.

Redakcja.

ALEKSANDER MAJKOWSKI (60

Żëcé i Przigodë Remusa

Zvjercadło Kaszubskji

Na takji je wurządzoni brzedkji djobeł, chternimu mjastto cnjika sztoperczi z tvarz^{e} spiczasti stalanni dzub. Tim worr takjigo wodmjeńca dzbnje, chdze sę trafji, i wod razu vecknje, cze tam spodkjem je kaszubsko skora, cze nje? Żeli tak, to njeszczestlivimu porę czortów nę njemjecką skorę wod pjęt przez głovę scigną. Czasem ta cuzô skora je tak ceńkô, jak pajęczena. V tim razu mu ję czarti cegłami zeszorują. Ale czasem wona je tak grubo narosło, że trzeba ję scigac, jak ze skopa, a czasem jak wu zajka, dzevjęc skór scignąc trzeba, njim stanje Kaszuba woczeszczoni i provdzevi. Naju pjekło kaszubskji zresztą na tim mô vządk dobri, bo ne scignjęli skor^{e} przedaje Njemcom do Berlina i to przez vjecznigo żeda, chturen je co zamanąvsz^{e} halivô i dobrze płaci. V Berlinje tego vjele potrzebują, bo to je jedini norod na svjece, chturen mô taką duchovą chorosc, że muszi jinszim norodom svoję njemjecką skorę woblekac, cze wona jim pasuje, cze nje. Przez to njepotrzebno vjele gvołu i vojńe na svjece narobjił^{e}. Ale v pjekle svojim wonji mają tile sumjenjô, że sę wodmjeńców v^{e}pjerają.

— Ve godoce, jak ręgorz jakji! — rzekł Trąba. — Nje vjem poprovdze, co sę ze mną dzeje. Le to vjem, że pjerszi roz v mojim ż^{e}cu tesknję sę za moją bjałką Trąbjiną, za grułka, dzerżtlą, mjetełokjem, rączką i całą tą vipravą małżeńską. A co v^{e}, chturen vemiszłoce, jak żijąci człovjek, moce v tim pjekle do robot^{e}?

— Jô jezdem vobcą na głupich. Mje v^{e}sełają, żebe potępjonich zvabjic do kaszubskjigo pjekła. Z ti prziczin^{e} jô mom volą nos^{e}c wurodę żijącigo człovjeka.

V tim zaklepało na dvjerze, a Derda rzekł:

— Aha! To gvesno po vaju prz^{e}sełają na sąd pjekjelni!

I po provdze vlozł jeden czorni. A Trąba krziknął:

— To je ten, co żogovkji zbjerô!

Ale czorni le v^{e}szczerzoł zęb^{e} i kjivoł ręką, żebesma szła za njim. A Derda jesz domovjoł·

— Jidztale z njim! Won njick nje movji, bo won znaje le pjekjelną godkę. A ti va noprzod v^{e}knąc muszita.

Ale Trąba wuceki za stol i zavrzeszczoł:

— Jô nje jidę!

Jô jistamańtnje nje vjedzoł, cze ma sę v pjekle cze nje, cze to służ-c^{e}, cze czort^{e}. Choc to mje rovnak v^{e}zdrzało vszetko na jakji trele. Ale czorni, jak sę doznoł, że Trąba sę jego boji, v^{e}szczerzoł le jesz barżij zęb^{e} i do njego do stolu podchodzeł. Jô mu chcoł ducha dodac słovami:

— Nje bójże sę, Trąbo! Bo to pevno jako komedijô, chterną z nami chcą vepravjic. — Ale Trąba nje słuchoł le płaczlivim zevem zaczął sę jiscec:

Pon Bog vje, co to vszetko znaczi. Ale żem zgrzeszeł cężko, grający robaczi frantovkji na ti sami trąbje, chterną graję v Mjirachovskjim lese co rok na chvałę Bożą, to choba dosc, żebe Złe do mje przistęp mjało. Ale tej jesz v nji stodole v njijakjis Dąbrovje bjałka mje skusela na wustrzechę, mje starigo grzesznjika! No, tero mje mają!

Ale czorni le svoje: v^{e}cigoł czorne, jak smoła ręce, v^{e}voloł slepje i chrapjące, jak mjedzvjedz, szedł na Trąbę, chturen ze strachu zaczął sę trząsc.

Tero me sę srodze żol zrobjiło tovarzesza. Tak jem wuvożoł sobje: — czort cze nje czort! — Napluł jem v gorsce, chvecel czarnigo jinszta za wożegle, podnjosł go, kopnął nogą ve dvjerze i v^{e}rzuceł go na podvorze. Za njim z pjekjelnim krzikjem vebuchnął nasz Derda, a tej sę na chvjilę cecho zrobjiło. Ale Trąba v^{e}lecoł ze za stolu:

Na Ziemi Kaszubskiej

Gdynia. Gdynia według ostatnich danych urzędowych liczy obecnie [illegible] mieszkańców. Jak wynika z powyższej cyfry liczba mieszkańców w ciągu jednego miesiąca wzrosła o 9[illegible]9 osób. Lokali handlowych Gdynia posiada 1138 w tym najwięcej sklepów spożywczych, [illegible] zakłady gastronomiczne, 76 aptek.

Wejherowo. Podziękowanie. Zarząd Obwodu Polskiego Związku Zachodniego w Wejherowie składa serdeczne podziękowanie tym wszystkim, którzy ofiarami pieniężnymi przyczynili się do przeprowadzenia ekshumacji pomordowanych w Piaśnicy i tym którzy świadczeniami w naturze i pracą osobistą umożliwili zakończenie wstępnych prac przy uporządkowaniu grobów.

— **Uroczysta Akademia w rocznicę wyzwolenia**, która odbyła się w piątek, dnia 17 stycznia br. w sali Prusińskiego, była niezwykłą manifestacją całego społeczeństwa wejherowskiego. Po raz drugi święciło Wejherowo pamiętny dzień wyzwolenia Warszawy spod jarzma okupacji niemieckiej. Po raz drugi dali wejherowianie dowód hołdu bohaterskim bratnim armiom Polski i Związku Radzieckiego, które wspólnymi siłami oswobodziły tak drogą sercu każdego Polaka stolicę Warszawę, a następnie cały kraj.

Dzień ten zjednoczył wszystkich mieszkańców bez różnicy przekonań politycznych pod jedn. hasłem: „Odbudowy kraju na ugruntowanych zasadach planowej gospodarki i niezłomnej woli utrwalenia naszej demokracji przy wyborach w dniu 19 stycznia.

Akademia rozpoczęła się przy napełnionej sali „Hymnem Narodowym", odegranym przez orkiestrę Marynarki Wojennej z Gdyni, poczym insp. Kowalski zagaił uroczystość wygłaszając krótkie przemówienie, w którym w dobitnych słowach nakreślił zmaganie bohaterskiego narodu polskiego w latach okupacji w czasie wyzwalania się i obecnie w procesie tworzenia nowej świetlanej rzeczywistości Polskiej, której ugruntowaniem będą wybory w dniu 19. I. 47 r.

Następnie por. Studziski wygłosił referat, w którym zobrazował szlak bojowy, którym kroczyła nasza dzielna armia, począwszy od 1939 r. do obecnej chwili, bijąc przy boku Czerwonej Armii odwiecznego wroga Słowian — Germana. Ukoronowaniem tego wysiłku, tych bojów było, że zwycięskie armie nasze zatknęły na gruzach Berlina sztandar biało-czerwony.

Do macierzy wróciły prastare ziemie polskie po Odrę, Nysę. Dziełem naszym musi być odbudowa i zagospodarowanie kraju. Polska musi być potężna, by raz na zawsze udaremnić hydrze germańskiej jej zakusy do ziem polskich. Z kolei ob. Bigus z Gdyni, rodem Kaszuba, wygłosił krótkie przemówienie, w którym zobrazował wkład Kaszubów w walce z wrogiem i ich wkład w budowie nowej demokratycznej Polski!

Na zakończenie pierwszej części akademii wygłosił ob. Kujawa przemówienie, w którym specjalnie zwracał się do młodzieży i rodziców: „Młodzieży Polska, cierpieliście przez cały czas okupacji niedostatek, byliście pozbawieni opieki rodzicielskiej, byliście skazani jeżeli nie na zagładę, to na zgermanizowanie, dziś macie prawo żądać od swoich rodziców, aby wam wskazali drogę, aby was dali kształcić, aby wam dali możność żyć życiem Polaka".

Wszystkie przemówienia przerywane były często gromkimi oklaskami. Rotą „Nie rzucim ziemi" zakończono pierwszą część akademii.

Drugą część artystyczną rozpoczęto orkiestrą. Sympatyczna dwójka artystów Teatru Marynarki Wojennej w Gdyni w osobach p. Sabiny Jasielskiej i Marii Bakka, dała naprawdę bardzo miły program.

Pani Sabina Jasielska odśpiewała z życiem i werwą kilka piosenek, a to „Ludowe Kujawiaczki" Moniuszki, „Groźna dziewczyna" Wilczyńskiego, „Ja z piosenką" i „Juliszka" z op. „Błękitna maska". Nic dziwnego, że publiczność ciągle bisowała. Akompaniowała p. Kri-[illegible]

Pani Maria Bakka, świetna recytatorka szczerze ubawiła publiczność swym talentem recytatorskim, zwłaszcza „U wdowca na wsi" i „Pieśń o białym domku" wywołały huragany oklasków. „Pieśń maryna rza" i „W pierwszą rocznicę Oswobodzenia Warszawy" oddane były po mistrzow-[illegible]

W końcu orkiestra Marynarki Wojennej odegrała Wiązankę pieśni polskich, za co wynagrodzona została huraganem oklasków.

Na zakończenie ob. Kujawa podziękował wszystkim obecnym za liczne przybycie. (D).

Rezolucja.

My zebrani właściciele nieruchomości miasta Wejherowa w dniu 6. 1. 47 r. w liczbie około 300 osób, domagamy się:

1) podwyższenia czynszu i ustalenia normy, gdyż w obecnych warunkach drożyzny przy czynszu przedwojennym, nie jesteśmy w stanie utrzymać nieruchomości w należytym porządku, które przez działania wojenne zostały znacznie zniszczone. Nadmierne obciążenie podatku nieruchomości nie pozwala na należyte wywiązanie się ze swych obowiązków. W takim stanie rzeczy niemożliwe jest dozorowanie i utrzymywanie nieruchomości w należytym porządku. Pomimo kilkakrotnego zwracania się do miejscowych urzędów o przydzielenie materiałów potrzebnych dla konserwacji zniszczonych domów, otrzymaliśmy odpowiedź wskazującą na jedyne zaopatrzenie z wolnego rynku. Niestety w warunkach wyżej przytoczonych jest rzeczą niemożliwą powyższe wykonać.

Prosimy więc o udzielenie doraźnej pomocy, celem rozwiązania tego problemu.

2. Miasto nasze w obecnym okresie zimowym znajduje się w opłakanym stanie, ze względu na kompletny brak materiałów opałowych. Instalacje wodociągowe i kanalizacyjne przy wzrastającej fali mrozów pękają, powodując szalone straty. Miasto nasze stanęło w obliczu srogiej zimy bez źródła zaopatrzenia w węgiel opałowy. Obecny stan jest katastrofalny, gdyż pomimo czynionych starań w Centrali Zbytu Produktów Przemysłu Węglowego Katowice oddział w Sopocie w zamówieniu naszem na sześć wagonów węgla, wysłano jedynie jeden wagon a opłaconą gotówkę z tegoż zamówienia zwrócono z oświadczeniem, że takowe zamówienie pozostaje nieaktualne.

W takim stanie rzeczy pozostaliśmy na łasce losu a borykanie nasze dla rozwiązania palącego zagadnienia utknęły na martwym punkcie. Zwracamy się z gorącym apelem do kompetentnych czynników o wyjaśnienie powstałej sytuacji i przyjścia z doraźną pomocą naszemu miastu. Żywimy nadzieję, że nasze słuszne żądania i wysunięte postulaty zostaną przez przedstawicieli Rządu Jedności Narodowej przychylnie potraktowane.

Zarząd Towarz. Właścicieli Nieruchomości (—) Richert. (—) Krzemiński (—) Klecha

— **Porwanie w Tlutiurlistanie** — to tytuł interesującej i pełnej humoru powieści Wojciecha Żukrowskiego, stanowiącej temat VI. Wieczoru literacko - muzycznego, który odbędzie się w nazbliższą sobotę, dnia 25 bm. o godz. 18-tej na „Estradzie Neptuna" w Domu Kultury i Sztuki.

Recenzję, ilustrowaną recytacjami, wygłosi mgr. Eugenia Kochanowski z „Bractwa Literackiego" w Gdańsku; część muzyczną wykona orkiestra „Bałtyk".

Strzelno (pow. morski). Ludowy Zespół Teatralny przygotował do wystawienia piękną sztukę kaszubską „Hanka się żeni" ks. B. Sychty. Przedstawienie odbędzie się dnia 26 stycznia w sali parafialnej w Strzelnie.

Sztuka „Hanka się żeni" cieszy się wszędzie dużym powodzeniem, sądzić należy, że Strzelno, znane ze swego uspołecznienia wystawi „Hankę" godnie. -

Kartuzy. Na szubienicy w Kartuzach zawisło dwóch zbrodniarzy hitlerowskich: Brunon Muebrecht vel Milewczyk oraz Karol Wiegandt.

Skazani zasłużyli się w akcji masowych aresztowań Polaków, brali udział w badaniach więźniów, bijąc ich i maltretując. Skazany Wiegandt brał m. n. udział w rozstrzeliwaniu 40 Polaków w Sarnim Dworze pod Kartuzami.

Kto z obywateli powiatu kartuskiego i morskiego został wywieziony w roku 1939 przymusowo do obozu robót przymusowych w Wangerin, dawnej Pomeru, w celu udzielenia informacji, oraz podania nazwisk, personalu biurowego niemieckiego i t. zw. „Kapo", którzy w obozie w Wangerin prześladowali Polaków, wszelkie informacje proszę kierować pisemnie oraz ustnie do ob. Szenk Franciszk, Kartuzy, ul. Gdańska 20. Koszta związane z udzieleniem informacji zwracam.

Dochodzenie przeprowadzam w celu wykrycia sprawców.

Ruch telefoniczny z Belgią.

Zarządzeniem Ministerstwa Poczt i Telegrafów wprowadza się natychmiast ruch telefoniczny z Belgią via Zurych. Opłata za trzyminutową rozmowę zwykłą w ciągu całej doby wynosi 408 zł. Dopuszcza się rozmowy państwowe zwykłe i pilne, rozmowy prywatne zwykłe, rozmowy z wezwaniem do rozmówcy, rozmowy prywatne z uprzedzeniem, rozmowy sużbowe i żądanie informacji. W ruchu telefonicznym z Belgią dopuszcza się język polski, francuski, flamandzki, angielski i rosyjski.

Dnia 19. stycznia 1947 r., o godz. 14.30, zmarł nagle na udar serca w Strepczu (Plebania) nasz najdroższy mąż, ojciec, teść i dziadek

śp. **O. Rotta**

przeżywszy lat 71. Pogrzeb odbędzie się w Wejherowie dnia 23 stycznia 1947 r., wyprowadzenie zwłok o godz. 9-tej z domu żałoby przy ul. 12-go Marca 193 do kościoła parafialnego.

O czym zawiadamiają wszystkich krewnych i znajomych w czężkiw smutku pogrążeni

żona z rodziną

Tłoczono w Drukarni pod Zarządem Państwowym w Wejherowie. W-05290